

OPSCHUDDING IN DE LIJNBAANSTRAAT

door Julien VERHAEGHE

- 28 juni 1726 was een mooie zomerdag. Margriete GERALDIN, de 61-jarige weduwe van een zekere ALTERS en van Joannes BAUWENS, stond over het koermuurtje van haar huisje aan de westzijde van de Lijnbaanstraat te kletsen met haar geboor Jacob MAURUS, en gaf ondertussen enkele bloemen aan zijn kinderen. Joanna RODRIGUEZ, de vrouw van Jacob MAURUS, was daar niet erg mee gediend, vloog uit haar achterdeur en begon Margriete uit te schelden, wat af en aan geduurd heeft tot ongeveer 16.30 u.

- Rond deze tijd is de ruzie voortgezet aan de straatkant tot groot jolijt van verschillende buurvrouwen. Joanna RODRIGUEZ was speciaal op haar tenen getrapt omdat Margriete GERALDIN aan een zekere Cornelia REUSE zou gezegd hebben dat zij, Joanna, een hoer was. Margriete ontkende dit luidkeels, en ging zelf Cornelia halen, die aan Joanna verzekerde dat zulks nooit gezegd werd. Joanna was echter niet te overtuigen, en schold op haar beurt Margriete en haar dochters uit voor "hoeren ende hete teven".

- Een en ander werd teveel voor Monica ALTERS, een van Margrietes dochters, die ook op straat kwam en Joanna uitdaagde "komt eens buiten, ik zal mijn moeder tegen u verdedigen". Joanna, die op haar dorpel stond, liet zich dat niet zeggen, scharrelde Monica vast bij het haar, en begon haar zo erg af te troeven dat enkele van de geburen Margriete gingen verwittigen, zeggende "Margriete, haalt uw dochter uit haar handen of zij zal haar vermoorden".

- Margriete, die waarschijnlijk niet veel aansporing nodig had, is haar dochter ter hulp geschoten. Joanna, die het met twee tegen één lastig kreeg, is al scheldend in haar huis gevlucht, heeft daar een stenen waterpot genomen en die in stukken gesmeten op Margrietes hoofd die daardoor erg gekwetst is geworden, naar haar huis is gedragen, en is moeten verzorgd worden door chirurgijn Joannes ANDRIES.

- Joanna RODRIGUEZ is haar gevolgd tot aan haar voordeur, is daar blijven staan schelden, en pogend binnen te geraken om Margriete verder af te troeven, heeft zij tegen de geburen gezegd "dat het haar leet was dat zij Margriete niet dootgeslaegen en hadde, ende dat sij om de boete niet en gaf".

Tot zover de feiten zoals ze op 6 juli 1726 door Margriete GERALDIN verteld werden aan het schepencollege van Oostende. Toen de baljuw Joanna RODRIGUEZ wilde aanhouden was deze gevlucht, zodat haar versie van de feiten niet kon vernomen worden. Het schepencollege, dat het fijne van de zaak wilde weten, heeft op 6 juli en 23 oktober 1726, 7 februari en 8 november 1727, en op 24 januari en 6 februari 1728 tientallen getuigen ondervraagd, bijna allemaal vrouwen die op de bewuste dag vóór hun deur stonden. Naargelang hun vriendschap met de ene of de andere partij verschilden hun verklaringen nogal.

Zo Marie Catharine GAUDENBERG, echtgenote van Joseph GODVRIENDT, "die daer dichte bij in haere deure stont" en gezien heeft dat toen Monica ALTERS en Joanna RODRIGUEZ stonden ruzie te maken, Margriete is gekomen om haar dochter naar huis te halen. Ze is toen aangevallen geworden door Joanna, die zei "wacht, ick sal u andere hebben", naar binnen is gegaan, en van op haar dorpel de waterpot heeft gesmeten, en nadien de gekwetste Margriete "die seer veele bloede, forcelijk bij haer hoeft heeft gevat ende

in haer ganck getrocken". Marie GAUDENBERG heeft echter niet gezien dat Margriete de gouden halsketting van Joanna zou in stukken getrokken hebben, zelfs niet dat die ketting gebroken was.

Joanna DIERYEXEN, weduwe van kapitein Cornelis MARESCHAEL, heeft daarentegen Monica ALTERS zien kloppen en stampen op de deur van Joanna RODRIGUEZ, "haer uytscheldende voor eene verdomde canaille, met menighvuldighe andere injurien", en toen Joanna niet buitenkwam, slijk en vuil uit de goot tegen deur en vensters smijten. Zelfs toen bakker Jan LOOSE bij Joanna het brooddeeg kwam halen is zij niet buitengekomen, en toen de bakker bij zijn vertrek de deur opengelaten heeft, heeft Monica in de gang geroepen "comt maer op straete, ick sal u plucken". Deze getuige heeft niets zien gebeuren op de straat, maar heeft Margriete al bloedend uit het huis van Joanna zien komen, zonder dat deze laatste haar naar buiten heeft gevolgd.

Marie LAMSTAES weet dan weer te vertellen dat er enkel ruzie is geweest tussen Monica ALTERS en Joanna RODRIGUEZ, zonder dat Margriete GERALDIN daarin betrokken was of Joanna zou uitgescholden hebben, doch dat deze laatste haar dochter heeft willen naar huis halen, en dat zij enkel na de waterpot op het hoofd gekregen te hebben "soo gequetst als sij was" naar binnen in Joanna's huis is gegaan om haar dochter te doen buiten komen.

Paschasia NORMAERT daarentegen verklaart dat Marie GERALDIN met haar twee dochters, Monica en Joanna ALTERS, in het huis van Joanna RODRIGUEZ zijn binnengedrongen "onder verscheyde injurien, trecken- de Joanna bij de twijte ende het haer omme haar met geweld uyt haer huys te hebben, sonder dat sij haer op straete hebben connen cryghen". Deze getuige is blijven staan vóór Joanna's deur "omme alles claerder ende sekerder te sien", en heeft niet gezien dat er gesmeten werd met een waterpot, maar heeft wel Margriete bloedend zien buitenkomen. Zij heeft daarna ook Joanna zien buitenkomen, met loshangend haar en zonder tuite en heeft haar horen roepen "gij dieven, geeft mijne juwelen wederom", waarop Monica heeft teruggeroepen "wij zullen ze niet wedergeven".

Margriete GERALDIN die erg gekwetst was, en in "peryckel van den doodt" vier weken te bed heeft moeten blijven en "geadminstreert is geworden met de sacramenten van de heylighe kercke", is op verzoek van het schepencollege onderzocht geweest door stadsdokter Joannes VANDEN HEEDE en meester-chirurgijn Michiel RECHTERS. Volgens deze heren was zij "geaffligeert met eene solutie op het os frontis ende in de musculus frontis ende temporalis" waardoor zij tien dagen in stervensgevaar in het donker heeft moeten liggen; dat er om de wonde te genezen een grote incisie is gemaakt geworden zodat "het cranium ontbloedt" is geworden, zonder dat kan bevestigd worden "datter diversche schelfers daarvan souden gevallen syn, maer datter quaede symtomaten sijn geweest", en dat het geval nog verergerd was omdat de gekwetste daarbij ook nog "de roose" had gekregen.

Sr Boudewijn VANDEN HEEDE weet eindelijk te vertellen dat toen hij nadien met Marie GERALDIN over de zaak sprak, en haar uitdrukkelijk vroeg of zij al dan niet binnen geweest was in het huis van Joanna RODRIGUEZ, zij heeft bekend dat zij maar "een weynigh over de sulle van den ganck geweest hadde".

Samengevat en hertaald uit register B.V. 17.128 (civile informaties stad Oostende).